

LIETUVOS NUOSTOLIAI

175.000 GYVŲ LIETUVIŲ DAR IŠBLASKYTI SOVIETŲ IMPERIJOJ
ZYMAI SUMAZĖJĘS LIETUVIŲ SKAIČIUS LIETUVOJE
STENGIAMASI UZMASKUOTI KOLONISTŲ SKAIČIŲ

Maskvinė Statistikos valdyba paskelbė naują pluoštą gyventojų surašymo duomenų. Pranešime sakoma, kad visoje Sovietijoje lietuvių yra 2.326.000. Lietuvos teritorijoje lietuvių esama tik 2.151.000.

Lenkiją. Repatriavo apie 180.000. Nors jų tarpe buvo ir tik lenkai apsimetusiu, vis dėlto didžioji repatriavusių masė buvo lenkai. Todėl visiškai natūralu, kad 1954 metų duomenys, pagal Žerdancevą, tuo metu rodė Lietuvoj likus tik 80.000 lenkų. O dabar staiga lenkų skaičius vėl pašoko šimtu ir penkiomis dešimtimis tūkstančių ir pasirodė esąs 230.000! Nepaisant to, kad prieš pat gyventojų surašinėjimą daugiau kaip metus vyko antroji repatriacija į Lenkiją (šiuo atveju daugiau ją naudojo žydai). Bet kaip tik tuo pačiu metu lietuvių skaičius sumažėjo šimtu penkiasdešimt vienu tūkstančiu. Gali būti, kad toks skaičius dabar užsirašė ar buvo užrašyti lenkais kaip tik iš tokių, dėl kurių tautybės galima dvejaoti, manyti, bet kurie anksčiau buvo užsirašę lietuviais...

KUR DINGSTA DEMOBILIZUOTI LIETUVIAI?

Tik du iš penkių numato grįšiančius Lietuvon
„Šiais metais priėmimo planas į vidurines specialias mokyklas yra nustatytas apie 6.000 su viršum. Taip, kad demobilizuotus karius, jeigu tik jie norės mokytis, mūsų vidurinės specialios mokyklos mielai vėsiu priims“, — pareiškė Krestjanovas, vidurinių specialiųjų mokyklų valdybos viršininko pavaduotojas Lietuvoje. Chruščiovas paskelbė, kad demobilizuos 1200.000 karių. Turint galvoj, kad visoje Maskvos imperijoje skaičiuojama 208.826.000 gyventojų, o Lietuvoje 2.713.000, tai proporcingai Lietuva turėtų grįžti apie 15.600 demobilizuotų karių. Bet Krestjanovas yra pasiruošęs jų sulaukti tik apie 6.000, nes, turėdamas savo mokyklose tiek vietų, visus demobilizuotuosius (į Lietuvą grįžusius) apsiima suduoti ir specialiąsias mokyklas. (LNA)

VASARIO 16 NEW YORKE

New Yorko Altas jau vasario 14 d. suorganizavo New Yorko lietuvių visuomenės iškilmingą susirinkimą su prakalbamomis, menine dalimi ir aukų rinkimu Lietuvos laisvinimo reikalams.

Pačią Vasario16 (antradienį) Lietuvos Laisvės Komitetas drauge su Lietuvos Gen. Konsulu suorganizavo priėmimą Lietuvos bičiuliams amerikiečiams, New Yorke reziduojantiems laisvųjų valstybių konsulams, sovietų pavergtųjų kraštų delegatams pavergtųjų Seime, žurnalistams. Priėmime dalyvavo per 200 svečių, tarp jų Guatemos ambasadorius, apie 20 genero linijų konsulų ir konsulų; New York Times redakcijos narys O. Tolishus ir apie dešimt amerikiečių žurnalistų, tarp jų C. Emmet, H. Wolfe, Frances Harvey, Dr. Sheldon; Free Europe Committee vadovybė su pirmuoju viceprezidentu B. Yarrow; Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Rumunijos, Ukrainos ir Vengrijos atstovai; krikščionių demokratų, valstiečių, socialistų, liberalų, profsąjungų egziliuotųjų internacionalų atstovai.

Vasario 16-ją New York Times savo vedamajame „Tribute to the Enslaved“, priminė, kad New Yorko gubernatoriui ir eilė kitų gubernatorių, taip pat New Yorko burmistras vasario 16 d. yra paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės Diena, kad lietuvių tauta yra pergyvenusi carus ir pergyvensianti bolševikinius komisarus, kad Vakariai pakartotinai yra pareiškę nepripažįstą Pabaltijo valstybių prievartinės inkorporacijos į Sov. Sąjungą, kad nieko nedarys, kas galėtų pavergimą prailginti, ir kad visomis taikiomis priemonėmis padės jų laisvės siekiamis, — savo straipsnį baigia perspėjimu: „Tarp daugelio kitų savo užsirašė ir ši (Pabaltijo valstybių atžvilgiu) Vakariai turės turėti galvoje po trijų mėnesių „viršūnių“ posėdyje su Chruščiovu“. NYT yra atsargus savo žodžiuose, ir šis jo pareiškimas Vasario 16 mums yra juo arčiau širdies.

Raštu ir telegramomis Vasario 16 proga atsiuntė sveikinimus Albanijos Laisvės Komitetas, Lenkijos Vienybės Taryba, Rumunijos Tautinis Komitetas, ACEN pirmininkas, CDUCE pirmininkas, NY valstybės demokratų pirmininkas ir kt.

AMERIKA PRISIMENA MUS

Valstybės Sekretoriaus Herterio pareiškimas Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės 42-jų metų proga
Prieš 42 metus Lietuva, Latvija ir Estija pasiskelbė nepriklausomomis. Tasai nepriklausomybės paskelbimas buvo paremtas stipriomis tautinėmis tradicijomis, kurios, nepaisant sunkios priespaudos laikotarpiu, išlaikė amžius. Sovietų vyriausybė buvo tarp tų pirmųjų, kurios anksti pripažino nepriklausomybę ir prisizadėjo visuomet saugoti tų Pabaltijo kraštų suverenumo teises. Betgi po dviejų dešimtmečių laisvės Pabaltijo Kraštai jėga buvo įjungti į Sovietų Sąjungą.

Mes norime šia proga pakartotinai pareikšti stiprią ir pastovią savo draugystę Pabaltijo valstybių tautoms ir patikinti jas, kad mes ir toliau nuolat galvosime apie jas. Mūsų glaudūs ryšiai su šia Lietuva, Latvijos ir Estijos kilusiais žmonėmis jungia mus beįdru laisvės siekimu, o taip pat tuo indėliu į Jungtinių Valstybių gyvenimą, kuriuo iš tų kraštų kilusieji žmonės prisidėjo tobulindami ir turindami kultūrą, ekonomiką ir politiką. Mes laikomės gilaus įsitikinimo, kad lietuvių, latvių ir estų tautos turi teisę pasirinkti sau vyriausybę, ir laukiame tos dienos, kada Pabaltijo kraštai galės vėl naudotis savo nepriklausomybe.

KAS TEISUS?

Vilniuje leidžiamasis „Pergalės“ žurnalas ir išeiiviams skiriamasis „Tėvynės Balsas“ išsispasudino Amerikos lietuvių komunistų veikėjo Rojaus Mizaros, kuris lankėsi Lietuvoje, pasikalbėjimą su Telšiu vyskupu Petru Maželiu. Pastarasis atsakęs į Mizaros klausimus laisviškai.

Į klausimą, ar tikintieji katalikai persekiojami už tai, kad eina į bažnyčią ir atlikinėja tikinčiųjų prievoles, vyskupas atsakęs: „Per visą tarybinio gyvenimo Lietuvos laiką neteko girdėti, kad kas nors šia prasme būtų nukentėjęs“.

Stengdamasis paneigti tai, ką sako lietuvių išeiivijos spauda, Mizara paklausė: „Pas mus skelbiama, kad katalikų kunigai už tai, kad jie ragina žmones melstis, areštuojami, kalinami, baudžiami, ar tai tiesa? — Vyskupas atsakęs: — Tai netiesa“.

Tuo laiku, kai lietuvių komunistinė spauda skelbė šį „pasikalbėjimą“, Vilniuje leidžiamasis dienraštis rusų kalba „Sovietskaja Litva“ (1959.XI.19) išsispasudino tokią žinutę: „Svedasų klebonas Mykolas Gylis atsidūrė kaltinamųjų suole už tai, kad jis savo bažnyčioje du kartus savaitėje davė tikybos pamokas 30-ties vaikų grupei. Be to, jis dalijo tiems vaikams tikybinę literatūrą. Už šią nusikalstamą veiklą kun. Gylis nuteistas devyniems mėnesiam priverstinųjų darbų“.

SUTEIKTAS KONSULIARINIS PATENTAS

Prieš kurį laiką Urugvajaus vyriausybė nustatė, kad svetimų diplomatinų misijų nariai, kurie atlieka konsuliarius veiksmus, privalo turėti exequatur kaip konsulai. Lietuvos Pasiuntinybėje Montevidėjo tuo nuostatu buvo paliestas attache A. Grišonas. Todėl Lietuvos ministeriui Dr. K. Grauziniui pasiūlius, Lietuvos Diplomatijos šefas išdavė attache Grišonui konsuliarinį patentą, kurį min. Grauzinis su atitinkama nota pristatė Urugvajaus užsienio reikalų ministerijai. Pripažindama išduotąjį patentą Urugvajaus vyriausybė su teikė p. Grišonui exequatur ir apie tai paskelbė savo oficialiame leidiny „Diario Oficial“ bei pranešė min. Grauziniui.

IŠ KOLCHOZINŲ PERKA KARVES IŠMOKĖTINAI

(E) „Tiesa“ informuoja, kad Kazlų Rūdos „Mozūriškių“ kolchozo vadovybė sutarė su kolchozininkais „išsimokėtina“ pirkti karves. Kalbamasis kolchozas, siekdamas didinti visuomeninių gyvulių skaičių, iš kolchozininkų išsimokėtina jau nupirkęs 13 karvių...

(E) Kuriamas miškininkų miestelis.

Miesto ir kaimų statybos projektavimo instituto darbuotojai Lietuvoje baigė paruošti Miškininkų miestelio projektą. Kalbama šis miestelis bus statomas aukščiaur Kauno hidroelektrinės, kairiajame Nemuno krante. Centrinuose 4 aukštų rūmuose bus įkurdintos šios miškininkystės žybos: Miškų ūkio mokslinis tyrimo institutas, Dubravos miškų tyrimo stotis, Miškų technikumai (veiks Vilniuje), Respublikiniai eiguolių kursai. Minėtose žybose dirbantiesiems gyvenamieji namai taip pat busi įstatyti Miškininkų miestelyje, įrengtas 130 ha parkas.

Septynios DIENOS

KARALISKAJAI SEIMAI GIMĘ PRINCAS

D. Britanijos karalienė Elžbieta pagimdė berniuką vasario 19 d.

APSAUGA NUO NETIKĖTŲ PUOLIMŲ

Britai ir amerikiečiai per 2-3 metus Jork šyre pastatys bazę, kurios uždavinys bus ko greičiausiai išpėti apie raketinius užpuolimus.

PRANCŪZŲ BOMBA

Saharoje išsprogdintoji prancūzų atominė bomba buvo plutoninė, ir iš turimųjų šios medžiagos atsargų dar galima bus pasigaminti dešimt tokių bombų.

Jos krituliai yra mažiau pavojingi negu amerikiečių Nevados dykumoje sprogdintųjų.

PIETŲ AFRIKA ATSIŠAUKIA

Britų min. pirm. Macmillan savo kalboje yra pareiškęs, kad D. Britanija nepalauko P. Afrikos rasistinės politikos.

Pietų Afrikos baltųjų laikraščiai darosi išvadas, kad D. Britanija atsisakiusi rūpintis baltųjų reikalais Afrikoje, dėl to šio žemyno baltieji privalo susijungti. Pietų Afrika taip pat.

VODKA PASISTIPRINA

„Komsomolskaja pravda“ smarkiai užsipuoė viduriniajame Sibire vykstantį girtavimą ir chuliganizmą.

Netoli Krasnojarsko yra vietovė, kurioje renkasi jaunimas sportuoti — lipiti į uolias. Bet jie lipa prisigėrę ir dažu uolose tuščius butelius.

ATSISTATYDINO SICILIJOS VYRIAUSYBE

Pasitraukus 3 ministeriams, buvo priversta atsistatydinti Silvio Milazzo vyriausybė, kurią remia komunistai. Milazzo yra buvęs krikščionis demokratas, kuris įsteigė savo partiją, kurią remia komunistai ir kairieji socialistai.

PASIKVIETĖ CHOU-EN-LAI

Indijos min. pirm. Nehru pasikvietė į Dehli Kinijos min. pirm. Chou-En-lai, nors kviečiamajame laiške ir pareiškė, kad abiejų kraštų vyriausybės tiek daug dalykų skiria, jog mažą pagrindo tėra pradėti tartis.

SKUNDZIASI VALDINIŲ ĮMONIŲ LUPIKAVIMU

(E) Vienas Suvalkijos kolchozas užpraėjusiais metais (1958) davęs remtuoti 2 traktorius Gižų Remonto stočiai. Teko laukti 3 mėnesius laiko, daug kartų važinėti, kol pagaliau tie du traktoriai buvę suremontuoti už 10.800 rublių. Tačiau remontuotais traktoriais pradėjęs dirbti, tuoj pat pradėjo reikštis gedimai. Pasirodė, kad Remonto stoties vietose reikalingų naujų dalių idėjo senasias. Praėjusiais metais to kolchozo mechanikai savo jėgomis suremontavę 4 traktorius, ir remontas teatsiėjęs 4000 rublių. O svarbiausia — darbas atliktas daug geriau.

Šitai pataustojamas valdinės įmonės pasiūlavimas vadinamajam visuomeniniam ūkiui...

PASAULYJE

— Japonijos ministeris pirmininkas yra pareiškęs, kad Japonija nenori turėti atominių ginklų net ir tuo atveju, jei komunistinė Kinija apsirūpintų jais.

— J. Soustelle, vienas žymiųjų degolistų, pašalintas iš prancūzų vyriausybės, dar bus pašalinamas ir iš degolistų partijos.

— V. Vokietijos autostradose nustatyta didžiausias greitis 62 mylios per valandą, ir tai sumažino nelaimių skaičių.

— Amerikiečiai sunaikino savo paleistąjį dirbtinį palydovą Discoverer, kai paaiškėjo, kad jis skrenda kitu, negu numatytu keliu.

— Komisija pasiūlė padidinti britų daktarams ir dantų gydytojams po 5 svarus atlyginimo savaitei.

— Sovietai paskolina Kubai 100 milijonų dolerių.

— Jungtinė Arabų Respublika paskyrė į Londoną pirmąjį savo diplomatinį charge d'affaires.

— Prancūzija pradėjo susisiekimą lėktuvais su Japonija per šiaurės ašigali.

SVEIKATOS DRAUDIMAS KEICIAMAS

V. Vokietijos Darbo ministeris pateikė Bundestagai sveikatos draudimo įstatymo pakeitimą, pagal kurį pabranginami receptai, taigi tuo pačiu suvaržomas draudžiamųjų nemokamas gydymas, kai liga yra menkesnio pobūdžio.

Norima sutaupti pinigų rimtiems ligoniams gydyti.

SU PATRANKOMIS LYDI

Chruščiovas nuvažiavo į Indoneziją. Kai jis pasirodė su prezidentu Sukarno, minia išskirstė motorizuota policija.

Važiuojantį iš Džakartos, Chruščiovą lydėjo smarkiai ginkluoti kariniai daliniai ir patranka ginkluotas šarvuotis.

PRANCŪZAI NEUŽSISPYRĖ

Atlanto Pakto karinių pajėgų vadovybė tariasi su Prancūzija dėl iškilusio nuomonų skirtumo.

Prancūzija buvo atėmusi iš Pakto karinių pajėgų dalį savo laivyno. Nesutarimų dar esama ir dėl karinių oro pajėgų.

NETYČIA RASTASIS

Ruošdamasi priimti Chruščiovą, prancūzų policija Nancy rajone patikrino visų gyventojų dokumentus ir išaiškino vokiečių kariuomenės dezertyrą, gyvenantį pas prancūzė jau 18 metų.

CIVILIAI PERIMA ALŽYRĄ

Prancūzų vyriausybė nutarė Alžyre karinę administraciją pakeisti į civilinę. Aštuoniems pagrindiniams miestams paskirti civiliai prefektai. Bet karinė vadovybė galės pradėti veikti, jei iškiltų kokios riaušės.

NE NEONACIAI IR NE KOMUNISTAI

Tarp gruodžio 25 d. ir sausio 28 d. V. Vokietijoje buvo 470 atsitikimų, kurie rodytų antisemitizmą ir neonacizmo pasireikšimą.

Vidaus reikalų ministeris Dr. Schraeder laiko tai daugiau vaikų darbu, o ne politinė neonacų ar komunistų veikla.

IR JIE MINEJO KLAIPĖDOS „ATVADAVIMĄ“

(E) Ir sovietinė propaganda Lietuvoje minėjo Klaipėdos atvadavimo sukaktį, bet ne sausio 15-ją, o sausio 28-ją, kai prieš 15 metų Klaipėdos miestą galutinai užėmė raudonoji armija. Tame žygyje, kaip žinoma, dalyvavo ir „lietuviško junginio“ kariai.

KAUNE PRADEJO GAMINTI VITAMINO B12 PREPARATUS

„Sanitas“ vaistų gamykloje Kaune nuo vasario pradžios pradėjo gaminti Vitamino B12 preparatus (ampulės injekcijoms). Numatoma, kad per metus pagamins apie pusę milijono ampulių.

Vitamins B12 Lietuvoje ypač pastaruju metu pagarsėjęs, kaip vienas iš „stebusių lingijų“ vaistų, ir jo buvo daug prašoma iš Amerikos. Jeigu Kaune pagamintuosios ampulės neiškeičiaus kur nors toliau, tūtu, tai gal atkris reikalas tą vaistą siųsti iš Amerikos.

Vitaminų gamybos technologijos mokytis iš „Sanitas“ gamyklos į Maskvą buvo išvykę ampulių cecho (skyreriaus) viršininkas Algis Kęšminas, analizinės laboratorijos vedėja Irena Dainienė ir inžinierius Jonas Makauskas. (LNA)

DĖSTOMOJI KALBA SPECIALIOSE MOKYKLOSE

Prie 43-ųjų specialiųjų vidurinių mokyklų yra suorganizuoti parengiamieji kursai dė mobilizuotiems kariams, kad jie galėtų pasiruošti įstojamiesiems egzaminams (iš viso yra 63 vidurinės specialybės mokyklos: 36 žemės ūkiu, 11 pramonės, 11 kultūros švietimo, 5 kitų specialybių).

Vilniaus zonos rajonuose parengiamieji kursai organizuojami lenkų dėstomajai kalbai (pačiose mokyklose ten dėstoma lietuviškai). Be to, pačiame Vilniuje yra agrozootechnikumai, kuriame itistai dėstomoji kalba yra lenkų. Mechanizacijos techniku- m Vilniuje yra atskira grupė, kuriai dėstoma rusų kalba. Jei atsiras pakankamas skaičius norinčių, būsiančios suorganizuotos grupės rusų dėstomajai kalba ir kituose technikuose. (LNA)

Sveiki sulaukė 42-sios Nepriklausomybės Dienos, visi tautiečiai, Lietuvos nepriklausomybės idėją tebeblaikantieji didžioju savo tikslu ir uždavinium!

Lietuvos Nepriklausomybės Talkos ir Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Valdybos

DEVYNIOLIKTASIS TOMAS

Iš paviršiaus, tik metus ači, atrodytu. Iš naujasis, devyნიოლქტასის, Lietuvių Enciklopedijos tomas būtų mažiau lituanistinis, negu kuris nors artimiausių paskutiniųjų. Tiesa, bendrybių jame yra nemaža, bet lietuviškų dalykų taip pat daug.

Devynioliktasis tomas apima galą raišės M (nuo Mintis) ir pradžia N (baigiant Naronowicz-Naronski). Redaguotas jis J. Puzino ir Pr. Cepėno.

Žvilgtėterkime į lietuviškų dalykus. Pirmiausia nūpasakojama istorija trijų Minčių — Lietuvoje ėjusio žurnalo ir tremtyje dvejų tuo vardu laikraščio. Kiti žymesni spaudai aptarti skirti straipsniai: Mokykla, Mokykla ir gyvenimas, Mokykla ir visuomenė, Mokiniių draugas, Moksleivis, Moksleivių kelias, Moksleivių varpai, Moteris, visa eilė laikraščių ir žurnalų, kurių pavadinimuose buvo ar yra žodis Mūsų (Mūsų amžius, Mūsų artojas...).

Puikus ir platus Mislės aptarimas, Miškininkai su savo draugijomis, Miško prekybos senovės Lietuvoje (visa eilė lietuviškų straipsnių apie miškus bus išspausdinta Lietuvių skirtoje tome, kuris dar teberuošiamas), Miškų apsauga, Miškų eksploatacija, Miškų politika, Lietuvių mitai, Mitologija, Močiūtė, Mokesčiai Didžiojoje Lietuvos Kunigaikštijoje, Lietuvos mokyklos, Mokytojas (kartu ir mokytojų draugijos Lietuvoje ir kituose kraštuose), Moksleiviai ateitininkai ir skautai, Moksleivis, Montažai, Monumenta Reformationis Polonicae et Lithuanicae, Morta, Moterų kova dėl teisių Lietuvoje, Motina, Motinė, Muziejus, Muzikos draugijos, Muzikos mokyklos, Muzikos spauda, Muzikos švietimas Lietuvoje.

Iš mūsų rašto, visuomenės, mokslo ir kitų žmonių šiame tome užtikame žinių apie Samuelį Minvydą, Mironus, Vincą Mišlį, kun. J. Misrą, V. Mišlį, Miškinius (Antaną, Joną, Motiejų ir Vincentą), Rojų Mizarą, Mockevičių ir Mockus, Močiulskius, Moigius, Moncevičių, Monči, Mondeiką ir Mondeikaitę, Monuškas, Monkus, Monstavičių, Montvydą, Montvilas, Alfonsą Moravskį, Morkelį, Morkūną, Mošinskis, Motekaitienė, Motiejūnus, Motiejų I Trakiškį, Motiekaičius, Motuzus, Mozierių, Mrozinską, Muloką, Muravjovą, Murioną, Musteikius.

Miestai, upės ir kt.: Myrius (miestelis Naugarduko vaivadijoje, turis kuo pasigirti savo praeitimi), Miroslavas, Mittenwald (Bavarijos miestas, kuriame po šio karo reikišė ir lietuviai), Mituva, Mogiliavas (Gudijos miestas, su kuriuo Lietuva iš pradžių prekiaavo ir kurį Gediminas buvo prijungęs prie Lietuvos), Molėtai, Monteideo (lietuvių kolonija), Montrealis (lietuvių), Mosėdis, Mossend (lietuvių kolonija Skotijoje), Miuncheno lietuviai, Musninkai.

Kiti tomo žodžiai, kuriuos aptariant panaudota daug Lietuvos istorinės ar kitų sričių medžiagos: Misija, Misijos, Misionieriai, Lietuvos moliai, Mongolai, Lietuvos bažnyčių monstrancijos, Montessori, Motiejus, Mozūrai, Mugė, Muitas, Mūras.

Vien tik šitai suminėjus, nesibėgiant į N raidės pradžia, labai aišku, kad naujas Liet. Enciklopedijos tomas yra praturtintas lietuvių kultūros lobyną. O svarbiausia — jis labai praturtino Enciklopedijos laukiančius jos ėmėjus-skaitytojus.

K. Abr.

(E) Kartais teatrai būna pušūčiai. Kaune įvykusioje partinėje konferencijoje buvo pareikšta, kad nors Kauno teatrai pat stato nemaža naujų veikalų, tačiau būna atvejų, kad ir kai kuriuos pastatymus mažai lankosi žiūrovai. Esą, reikėtų išsiaiškinti su žiūrovais, kodėl „kai kurių pastatymų žiūrovai nemėgsta“.

(E) Amerikiečių muzikos vakarūs Vilniuje ir Kaune. Sausio 29 dieną Vilniaus Filharmonijos salėje buvo suruoštas amerikiečių muzikos vakaras: Taip pat buvę deklamuojami amerikiečių poetų eilėraščiai. Programą atliko sovietinės pajėgos. Amerikiečių muzikos vakaras buvęs suruoštas ir Kaune. Šių vakarų rengimas visuomenėje sukėlęs didelį susidomėjimą.

ČECHOVAS „UŽEMĖ“ VISUS TEATRUS

Ryšium su rusų rašytojo ir dramaturgo A. Čechovo sukaktimi (100 metų nuo gimimo), visi teatrai Lietuvoje rengiasi vaidinti Čechovo veikalus. Klaipėdoje vaidina Vyšnų Sodu, Šiauliuose Dėdė Vanią, Marijampolėje Jubiliejų, Vilniuj Zuvedrą, Kaune Tris Seseris ir t.t. Kaune net mokytojų mėgėjų grupė rengia Piršlybas ir Mešką. Tik Kačerginėje mėgėjų grupė, pensininko aktorius Juozo Stanulio padedama, su rengė ne Čechovo Tris Seseris, o J. Žemaitės Tris Mylimas.

(LNA)

POPIEZIAUS JONO XXIII

APASTALISKAS LAISKAS LIETUVIŲ

TAUTAI

Garbingieji Broliai, sveikiname ir siunčiame Apaštališkąjį Palaiminimą.

Kaip vaikai su dideliu malonumu širdyje nešiojasi tėvo prisiminimą, ir esant progai, išreiškia jam viešą pagarbą, taip lygiai dera tautos minėti dvasinių Ganytojų pavyzdžius, kurie už savo ganomuosius kovojo su nepalaužiamu stropumu ir jiems paliko mokslo bei pavyzdžio paveldėjimą, brangesnį už auksą.

Tokių Ganytojų pavyzdį — kaip mums yra pranešta — šiomet prisimena kilnioji, mums labai mylima Lietuvių Tauta, minėdama tris šimtus penkiasdešimt metų nuo mirties uolaus šios tautos vyskupo Merke-

Justinas Tumėnas

Nors mūsų literatūros istorija nėra linkusi minėti ir nagrinėti Justino Tumėno kūrybą, bet, žinoma, toks žmogus buvo, kitus darbus dirbo, o taip pat ir rašė eilėraščius ir net romanus.

1946 m. Vokiečių mišre (gimęs 1881 m.) Zarasų apskr.) Justinas Tumėnas — buvo iš tokių poetų, kaip šiauliškis Jovaras-Kriščiūnas — nemokytas prasčiokėlis, prastai eiliavęs, bet kai kurių kūrinių paprastumu ir nuosirdumu pajėgęs įsigyti po puliarumo. J. Tumėnas buvo išėjęs aukštuosius filosofijos mokslus, studijavęs ir literatūrą, bet, deja, jo kūryba nieko nepatraukė, nei inteligentijos, nei liaudies. Kodėl taip atsitiko, būtų gana sunku atsakyti, nes koks nors atsitiktinis bandymas surasti atsakymą galėtų būti ir gana klaidinantys. Atsakymo neduoda ir tai, kad jo eilėraščiuose ar romanuose per daug filosofijos ar kad patsai Tumėno eiliavimas yra dar žymiai atsilikęs formaliai. Tokius

stipriai ekonomiškai blokuojama. Žinoma, „vyresniojo brolio“ (rusų) nuopelnai „Jaunesniajam broliui“ yra neginčijamai aiškūs.

Pašto yra, atrodo, pirmasis rusų komunistų istorikas, kuris ir „buržuaziniuose nacionalistiniuose“ lietuvių istorikuose — turėjo pats pripažinti — rado kai kurių rimtų išvadų. Jis yra taip pat pirmasis sovietų istorikas, kuris, kad ir negalėdamas atsisakyti komunistams įprasto dialektinio metodo, gana plačiai tyrinėja seniausiąją Lietuvos istoriją.

I-G (ELI)

lio Giedraitio, apie kurio didelį šventumą ir šiandien liudija jūsų Tauta. Taigi norėdami jūsų džiaugsmą tarsi vainikuoti, norime šia proga praėti tydomis, nes iškeldami visiems jo atliktus darbus ir primindami jo dorybes, manome, jog atliksime tai, kas šio laiko reikalavimuose labiausiai pridera.

Merkelis Giedraitis buvo aukštai iškilęs savo gyvenimu, pamaldumu ir dvasios kilnumu. Jis buvo apaštalas, kuris šventąjį Kristaus tikėjimą jūsų tautoje išplatino, sustiprino ir giliai įdiegė žmonių širdyse. Kai 1576 m. būdamas 40 metų amžiaus, tapo paskirtas vyskupu, jis vieno tetroško, kaip „geras Jėzaus Kristaus karys“ (II Tim. 2,3), dirbti didesni Dievo garbei ir sielų išganymui. Tauta, kuri dar nebuvo išivadavusi iš daugelio klaidų, jis mokė giliau pažinti ir sąmoningiau išpažinti savo krikščioniškąjį tikėjimą. Jis taip rūpinosi, kad daugelis atitolusių nuo katalikiškojo tikėjimo, kurių tarpe buvo didelis skaičius kilmingųjų, paklustų Šv. Petro Sostui ir grįžtų į jo vienybę.

Reikia stebėtis, kiek daug jis padarė tose aplinkybėse savo žodžiu ir veikiu gyvenimu, ištikimai laikydamasis neseniai įvykusios Tridento Santarybos nuostatų. Visu uolumu atlikdamas ganytojiškas pareigas, steigė naujas parapijas ir statė bažnyčias, rūpinosi bažnytinių apeigų grožiu, visoms žmonių klasėms stengėsi perduoti krikščioniškojo tikėjimo tiesas. Pasiryžimas išplėsti ir sustiprinti tikėjimo tiesų mokymą buvo jo pagrindinis rūpestis ir nenuilstamos veiklos tikslas. Jis rengė iš Lietuvos kilusius tinkamus kunigus, kad jie kalbėdami gimtąja kalba — kaip jis pats visiems buvo davęs pavyzdį — lengviau galėtų žmones laimėti Kristui. Jis platinė knygas, kad jų pagalba krikščioniškojo tikėjimo tiesos kuo plačiausiai pasiklistų tėvynėje.

Šios didžios dorybės, mums atrodo, kaip tik labai tinkami pavyzdžiai, kuriais ypatingai turėtų sekti visi mylimieji lietuvių tautos sūnūs.

(Bus daugiau)

Pamaldos

CORBY — šį sekmadienį — vasario 28 d. 12 val., Our Lady's bažn., Occupation R.

ROCHDALE — vasario 28 d., 11.30 val.

BIRMINGHAM — kovo 6 d., 11 val., Seseilų koplyčioje, St. John's Convent, 21, Park Road, Moseley, Birmingham, 13.

GERO ELGESIO VADOVĖLIS

Politinės ir mokslinės literatūros leidykla Vilniuje išleido Julijos Šalkauskienės parušyto gero elgesio vadovėlį, kuriame dėstomos „elgesio normos, priimtoms socialistinėje visuomenėje“.

(LNA)

K. Abr.

J. PAUKSTELIS

Pabudimas

Bernotas sėdėjo užstalė, alkūnė į palangę ir žiūrėjo, kaip Valentas kala sau skrynelę kelionei. Nors kiemiu kure nosi ugnis, užkaistas katilas alui daryti, bet senis vis viduje. Neatsiplėšia nuo sūnaus. Juk išvažiuos ir kažin kada beteks matytis. O jis toks širdingas vaikas! Toks... Na, bet... ką padarysi?

Iš pradžių dar tik iš tolo, lyg nedrąsiai šį tą teuzsiminė — ar skrynelė nebūsianti per didelę? Didelė negerai — kelionėje per sunku... Kai jis į vaiską ejęs — jo skrynelė būvusi kaip tik nei didelė, nei maža...

Baltinių dvi poras išidė! Šiltų kojinių porą. Kojas reikia laikyti šiltai!

Taboka tai tau nereikalinga. Ir gerai, kad neįpratai — kad nerūkai... Aš naminės buvau išidėjęs.

Bet juo toliau, juo labiau senio krūtinė atsideo.

Ką gi... jei ryžais... gal ir gerai... kad ir čia nieko gero nematyti!

Kai jaunas buvęs, taip pat norėjęs kur nors išvažiuoti. Bet jo motinė, amžinatilsi, neleidsi. Tavo močia taip pat dūsausja. Bet močios visos tokios... nenori vaikų nuo savęs išleisti. Tu nežiūrėk jos. Žiūrėk, kad tik pačiam būtų gerai. O mes — ką? Mūsų dienos jau baigiasi.

Truputį susigraudino, smarkiau pypkė patraukė, paskui atsistojo ir, lyg niekur nieko, išėjo į kiemą. Čia pabakštė ugnimalkigali užmetė, katilnan vandens į pylę ir vėl į vidų. Sėdi, žiūri, rūko, švelnus, minkštas, nelyginant atodėkis viduržiemį. Priėjęs skrynelę pagraibė, pasižiūrėjo — ar stipri, ar nesusuduš, kur metama. Jam vis rodo, lyg sūnus į vaiską rengtųsi, kaip kadaise jis rengėsi. Tarpais norėjo ir už rankos paimti: mat, vaikelį, išvažiuoti... na, Dieve, padėkl... Sūnaus ranka tokia jauna ir stipri, kaip ir jo kadaise, bet... Laikas viską sudėda — ir sveikata, ir jaunystė, ir... viską.

Pagaliau Bernotas ir visai išinėkėjo,

nuoširdžiai apie save, apie artimuosius — kaip jis mažas buvo, kaip augo, kaip gera būvė po šiltos motinos sparnu! Tiesa, vėliau pas sveltumus tarnavęs — prisimurkęs vargę iki pažastų. Bet tada jaunas buvęs, sveikas. Atsimeras — kai per Sekmines ar per Devintines susiedavo visi pas tėvėlius (jų buvę trys broliai ir trys seserys) — kaip smagu būdavę. Visi jie gražius balsus turėję — amžinatilsi motinėle būvusi gražiabalsė — kai uždainuodavę kiemelyje visi šeši, o motinėle septintojilaukai skambėdavę.

Šneka, liejasi kaip upelis pavasarį per kraštus, be sustojimo, nebemato, nei kad pypkė užgesus, nei kad kieme alus daromas — lyg visą, kas per ilgą laiką jo krūtinėje buvo pridžiūvę, prikepę, dabar atidreko, atsideo.

O kai jie — trys broliai vaiske tarnavę! Jis olonu, Kazimieras dragūnu, Baltramiejus prie armatūros... Kokuose miestuose būvę, kokių žmonių mate, kaip savo krašto pasilgdavę. Taip pasilgdavę, kad, jei ima nyty, keliais, rodos, pareitų ir tėviskėle brangia... O kai vieną rudenį parvažiavę visi kartu tėvėlių aplankyti — mundiruoti, pentinuoti, tai amžinatilsi motinėle net pažinti nebenerėjusi. Iš kur, sakiusi, te jenerolai parvažiavo — ar iš Pinsko, ar iš Donsko?.. Tik čia ne mano sūnūs — ne Juo žapas, ne Kazimieras ir ne Baltramiejus! Mano sūnūs artojai buvo, o čia... Glaudėsi prie kiekvieno, bučiavo, verkė ir juokėsi iš džiaugsmo.

Juo daugiau Bernotas kalbėjo, juo labiau krūtinėje kaupėsi, lyg koks šiltas gniužulas, išsilieti, išsisakyti, viską išsisakyti, kad nebūtų nė vienos kertelės, kurioje kas nors užsiliktų. Bet labiausiai norėjęs pasakyti, kaip įjėdu su močia nori, kad būtų jis laimingas — kad vargai jo ne stumdytų, kad ką geresnio gyvenime pasiektų — nenusišdovytų taip be laiko, kaip jis nusidovijo... norėjęs išreikšti ir kaip abiem gaila jo — kad jis jiems buvo it tas

žiurėlis šaltą tamsią naktį, prie kurio jie galėto ir pasišildyti, ir pailsėti, ir nuriminti... O dabar tą žiurėlį lyg kažką išneša įiems iš tamsios lūšnėlės, palikdamas tik miglotą žinią, kad jis ten kažkur žiba. Bet jei sužinotų, kad jis užgeso, tai ir jie, tur būt, užgestų, sopulio neatlaikę... Kamuojamas šito jausmo, Bernotas tik tiek teišreikšė:

— Išvažiuoji — ką gi... Žinoma, geriau būtų, kad nereikėtų išvažiuoti, kad... tu, o ne kad kitas, mirusiemis mums akis užspaustų!

Saldus gurkšny užgnaužę galą gerklės, nusigręžė, nurijo jį.

— Tik neįprapulk! — atsistojęs pridėjo lyg rūsčiai. — Mieste lengva prapulti. Jei tu prapultum, tai būtų... negerai... Ir išlėkė kone tekinas pro duris.

Tuo metu, kai Bernotas negalėjo nuo sūnaus atsiplėsti ir liejo jam savo širdį. Bernotienė priemenėlėje po kuparą vertėsi. Reikia sūneliui į kelionę ką geresnio! Pasivertė viename krašte, pasivertė kitame: tiek ji ir tos mantos beturi. Seni skudurai, senos liekanos. Štai kykas — su juo ji prie slėbio ejo. Kam jį čia dar laiko — nė pati nežino. Gal — kad numirusiai uždėtų ant galvos... primintų, kad Bernotienė kažkada jauna buvo, laiminga. Bet tokia jos ir laimė — kaip vienas akimirksnis. Vargo marios, o laimės tik lašelis. Tikra laimė gal — kai grabe atsiguls, kai giminės ir kaimynai smilčių sauja ant akių užbers...

Štai kapotas — nuo laiko jau pažaliavęs, su placiomis kišenėmis. Tai amžinatilsi motutės paliktinis. Ji, sako, dėdė jai iš miesto parvežęs. Bernotienė manė kapotą savo dukrelei palikti, bet dukrelė dar ne užaugusią Dievas atsiėmė.

Štai dar rankšluosčių pora. Aštuoniųkių, pasoginiai! Idės vieną Valensukui. Pabrūkę ranka — švelnus, slidus kaip at lasinis. Kai juos audė — jai dar dvidešimties teėjo. Ir nutiško didelė blizganti sąsara ant atlasinio.

Štai dar užvalkas — taip pat motutės atsiėmė. Taip pat idės — lininis, galvelė bus sveikiau, kai nuvargusią ant jo padės... Ir daugiau neberanda ko idėti. Na,

dar marškinių pora. Tik marškiniams rankogaliams šiek tiek atspuriuje — reikės sukurpyti...

Paėmusi glėbelin, visą kraity nusinešė pirktion, padėjo ant stalo ir vėl viską iš naujo peržiūrėjo. Pradėjusi rankogalius adyti, kalbėjo sūnui:

— Tik neužmiršk, vaikeli, mūsų — savo tėvų gūžtos neužmiršk. Nors gromatėlė parašyk, pranešk, kuriame svieto pakraštyje gyvenai. O jei tau bus tenai negerai — jei laimės nerasi, sugrįžk namo — tarp savųjų vargą vargti vis jau lengviau.

Tėvas susierzino dėl močios tokios šnekos, šnirkšdamas, vėl išėjo prie alaus, o ji siūdamą toliau sau šnekėjo:

— Taip jau, tur būt, lemta, kad augina tėvai vaikų, vargsta, nei sveikatos nesigali, nei kąsnio, o kai užaugina, užvargsta, tai tiek juos ir temato — išskrenda kai tie paukščiai, sparnus pakėlę...

Sako — laimės iekoti. O ar yra kur ta laimė, ar rado ją ką? Vienas tat be rankos iš pabrko grįžta, kitas ir visai negrįžta — krenta kaip į vandenį, ir nebėra.

Paukščiai skrenda ir žino, kad pavasarį vėl pars kris, o žmogus — jis nežino, kur, į koki vargą jį audra nublokš. Ir gailės takelių, kuriems mažas bėgiojo, gailės pirkios, klauono... Ten bus ir žmonės sveltimi, ir medžiai... nė kregždutė ten nenulėks tavęs aplankyti.

Prie longo prisikišusi, siuvinėjo marškinių rankogalį ir šnekėjo — ir nesvarbu buvo, ar kas jos klausosi, ar ne...

Sekmadienį nuo pat ryto berniokai — Valentas, Ignas ir Juzis sujudo ruošti. Iš kaimynų paskolino du stalus, suolą, didžiulę lempą palubėj pakabinti (tokios lempos Bernotų trobelė dar nebuvo mačiusi), indų krūvą. Trobelę apšvarino — voratinklius išpalubė išbraukė, Juzis su ražu aslą iššlavė, dulkių debesį sukeldamas — visi kriaukštėti pradėjo. Ignas, nutvėręs skudurą, languos sluostė: nušluostysiu — nėra čia ko! Bet, išspaudęs stiklą, numojo ranka: čia marūnadas darbas!

(Bus daugiau)

BERTHA VON SUTTER

BARONIENĖ KOVOJA UŽ TAIKĄ

1959 m. gruodžio 10 d. Oslo mieste, Norvegijoje, stebint žymių asmenų būriui, Brių parlamento narys Philip Noel - Baker buvo apdovanotas aukščiausiu pasaulio žymeniui: jis gavo Nobelio taikos premiją už pastangas pagerinti tarptautinį nusi-ginklavimą. Tačiau pat diena Stockholm mieste, Švedijoje, Nobelio premijos įteiktos už fizikos, chemijos, medicinos ir literatūros darbus. Nuo 1901 metų daugiau kaip 2.500.000 svarų premijoms buvo išdalyta 304 vyrams ir 11 moterų, pasižymėjusių išskirtiniais darbais žmonijos gerui.

Pro taikos premiją ryškėja niūri asmenybė Alfred Nobel, kuriam sprogmensų špytelėjo laime. O už A. Nobelio slypi istorija nenulstamos, bemaž pamirštos moters — baronienės Bertha von Sutter, kuri per 20 metų dirbo ir įkalbinėjo atkakliji titana, kad ir jis prisidėtų į žygį prieš karą.

Vargšė jauna grafaite Bertha ieškojo sekretorės darbo įstaigoje, kai ji pirmą kartą sutiko A. Nobelį.

Ji buvo Austrijos feldmaršalo Kinsky dukterė. Jos tėvas mirė jai dar negimus, ir jo šeima atsಿದūrė žiaurais gyvenimo laip-tuosė. Bertha užaugo 19 amž. viduryje var-gingame Vienos aristokratijos sapnų pasau-lyje. Ji galvojo, kad socialinės didybės ga-lės pasiekti, jei mokės kalbų, ar net sugė-bės parašyti romantišką vaidinimą.

Bertha mokėsi dainuoti Paryžiuje, bet kai šeimos ištekliai pasibaigė, tai 1873 me-tais ji atvyko į barono von Sutter namus ir buvo keturių jo dukterų auklėtoja. Čia ji susitiko jauną malonų barono sūnų Ar-thurą.

— Kai jis įžengdavo į kambarį, — Bertha vėliau rašė, — buvo jaučiamas jauku-mas ir šiluma.

Sužydę romansas, nors Arthurui motina ir priešinosi. Bertha buvo ir neturtinga ir septyneriais metais vyresnė už baronienės 26 metų amžiaus sūnų. Ji jautė, kad Ar-thuro motina nemėgsta jos, ir Bertha nu-sprendė pasitraukti. Prieš išvykstant jai baronienė parodė laikraštyje skelbimą:

Turtingas senesnio amžiaus ponas nori rasti suaugusią ir mokačią kalbų lady sek-retorės darbu ir namų apyvokai.

Bertha parašė laišką ir iš Alfredo Nobeli-o gavo bičiulišką atsakymą. Pagaliau sutar-ta susitikti Paryžiuje. Išvykstantčiai Berthai baronienė papasakojo, kad Alfre-das Nobelis išrado dinamitą.

Kai Bertha plakančia širdimi atvyko į Gare du Nord, ją sutiko ne koks nors se-nesnio amžiaus ponas, bet niūrus, juoda barzda, išauklėtas, gražių mostų vyras. Su-augusi lady, kurią Nobelis norėjo rasti, bu-vo maloni, gražiai nuaugusi, švelniai bu-siformavusių veido bruožų, aukšta, mal-daujančių juodų akių, maždaug 33 metų amžiaus moteris.

Turtingas ir plačiai žinomas Alfredas Nobelis gyveno viename prabangiausiaj apstatytame Paryžiaus name. A. Nobelis, už-kietėjęs viengungis, mėgo patogumus. Lai-kė net ir gerą virėją, nors jis galėjo valgy-

Harland Manchester

ti tik paprasčiausią valgį, nes jo virškinimo organai buvo sugadinti įkvėptų nitro-glicerino dujų. Jis laikė grynakraujus ark-lius, turėjo puikią karietą ir vienišas va-žiudavo į parką. Dažnai lankydavo litera-tūr salonus: domėjosi poezija, drama ir fi-losofija.

Nobelis, nors formaliai, bet gražiai suti-ko savo sekretorę: apgyvendino ją viešu-butyje, kur buvo rezervuoti tam reikalui kambariai, nusiavedė ją ir priešpiečių pa-valgyti. Užkandžiuojant Nobelis visą laiką kalbėjo apie politiką, meną, geresnę žmo-nių ateitį, o Bertha buvo atidi jo klausyto-ja. Kitą rytą naujoji sekretorė jau dirbo vienoje Nobelio įmonės įstaigoje.

Sekretorės darbas amunicijos pramonė-j Berthai padarė didelį įspūdį. Nobelis artimai bendravo su pasaulio politikais ir stengėsi kiek galima daugiau parduoti sprogmensų besigincijantioms šalims. Ta-čiau širdyje Nobelis buvo 19 amžiaus sa-marietis ir tvirtai tikėjo į žmonijos gerė-jimo pažangą. Jis donai sūtė aukas lab-darybei, bet ciniškai kalbėjo apie jas. Jis sakė Berthai, kad vienintelė pasaulio žmo-nėms išsigelbėjimo viltis, jei ateinančios kartos gims su geresniu protu.

Nežiūrint tai, kad Bertha mėgo savo dar-bą, ji negalėjo užmiršti Arthurą von Sut-ter. Jis rašė laiškus kiekvieną dieną. Jo se-su Berthai rašė, kad Arthuras sėdi vieni-šas ir kalba tik retorikais. Tada vieną die-ną, kai A. Nobelis buvo išvykęs į Stock-holmą naujo dinamito fabriko reikalu. Ber-tha gavo Arthurą laišką:

— Aš negaliu gyventi be tavęs.

Nieko nelaukusi Bertha parašė savo darbdaviui laišką, padėkojo, atsispa-šė, ikeitė savo vienintelę turėtają brangenybę ir nusipirko traukinio bilietą į Vieną.

Po kelių savaičių vienoje mažos para-pijos bažnyčioje juodu vedė ir nejučiomis išvyko į Mingreliją, nedidukę Kaukazo ku-nigaikštiją, kuri prieš 9 metus buvo Rusi-jos užimta. Mingrelijoje medaus mėnuo te-sėsi 9 metus, nors gyvenimas ten buvo skurdus, varginas, Arthuras buvo buhal-teriui viename sienų apmušalų fabrike, o Bertha davė dainavimo ir piano pamokas vietos didikų dukterims.

1877 metais Rusija paskelbė Turkijai ka-rą ir Kaukazas tapo kariuomenės stovykla. Bertha stebėjo išėinančius ir karą jau-nus vyrus ir vėliau grįžtančius; bet jau li-goninės traukiniais. Ji ramino žuvusiųjų ir sužeistųjų motinas, raišiojo žaidzas ir dirbė karių valgykloje. Vaikystėje Bertha vaizdavosi karą, kaip paslaptinę, tolimą nuotykių ieškojimą, iš kurio medaluoti didvyriais grįždavo į Vieną valso šokti. Da-bar ji savo akimis pamatė karo skurdą ir purvą. Bertha labai pyko ant valstybės vy-rų ir generolų, kurie jaunos vyrus sūntė mirti, bet buvo bejėgė ką nors padaryti.

Pastabūs Arthuras turėjo progos apie šį karą parašyti eilę straipsnių į Vienos laikraščius. O kai karas pasibaigė, jis rašė apie Kaukazą, apie žmones. Bertha nenusi-leido. Ji galvojo, kad ne vieni vyrų gali rašyti. Tat parašė keliu lengvus straips-nius, pasirašė juos B. Oulot ir nusiuntė Vienos spaudai. Tuoj gavo padrašinantį laišką ir 20 florinų čekį. Begyvendami Kaukaze, juodu parašė 6 noveles ir kejiolika straipsnių. O kai 1885 metais, jau pagarsė-ję, sugrįžo į Vieną, Arthurą tėvai visa at-leido juodviem ir pasiūlė net pilyje apsi-gyventi.

Nobelis ir Bertha susirašinėjo. Jis buvo labai patenkintas Berthos literatūrinio pa-sisekimu. Jau pusėtinai pradžiai ir gal dar daugiau puoless ir nusiminimą, Nobelis, vis tik dar puikus šeimininkas, maloniai pri-ėmė Berthą Paryžiuje: parodė savo priva-čią laboratoriją, papasakojo apie naujai daromuosius bandymus, nusiavedė į savo mėgiamuosius literatūr salonus.

Dalyvaudama visuomenės pobūviuose, Bertha girdėjo pasikalbėjimus apie Bis-marcką ir galimą antrą karą. Ji baisiai per-gyveno: prieš akis mirtyt ir sunaikinimas. Ji sužinojo, kad yra taikos sąjūdžiai, ir tuč tuojau įsijungė į juos: International Peace ir Arbitration Association Londone.

Nobelis pagyrė Berthos idealizmą, nusi-šypsojo iš jos tokio staugimo ir pasakė ži-nąs geresnį būdą baigti karams:

— Aš norėčiau pagaminti medžiagą ar-ginklą tokio galingumo, kad visa naikintų, o tada karai būtų negalimi.

Vienok Nobelis buvo puolus jos idėjų — taikos sąjūdžių rėmėjas ne tik žodžiais, bet ir pinigais. Tačiau jis priminė, kad tai kos sąjūdžiai, daugiau negu pinigai, reika-linga parengti gera programa. Ir Bertha nusprendė, kad šalia sąjūdžio darbų reikia parašyti knygą, kuri sukurstų pasaulį. Ji suskato ieškoti duomenų apie karą: tik ne salionų ar palocijų karą, bet tikrą žiaurį realybę. Ji kalbėjo su karo gydytojais ir skaitė jų pranešimus. Ji kalbėjo su štabo karininkais, kurie pasakojo jai kaip kar-as triuškinio vyrus, kaip jie mirdavo, kaip jie jautėsi mirdami, kaip jie atrodė ir kaip kvepėjo, kai lavonai tris dienas pabūdavo atvirame ore.

Visa to išvada buvo stipri novelė: „Šalin-ginklus“. Šioje knygoje Bertha išliejo visą savo skausmą. Pasirodė, kad knyga buvo labai reikalinga ir pasidarė didžiai populiari. Tučtuojau buvo išversta į 12 kalbų, jų tarpe ir į rusų kalbą. Baronienė Bertha von Sutter tapo plačiai žinoma. Didžiausią komplimentą ji gavo iš Nobelio. Jis išgry-ė jos didžiulius idėjais ir pranašavo, kad šis toks ginklas „šaus“ toliau, kaip naujausios patrankos ir visi kiti pragaro įrankiai.

Bertha matė, kad Nobelis susižavėjo tai kos idėjomis, ir ta proga pakvietė jį daly-vauti taikos kongrese Berne. Jis atvyko sveltimu vardu, nors atsisakė dalyvauti kongreso posėdžiuose. Tačiau prašė Ber-thą, kad jį nuolatos informuotų apie kon-greso eigą, ir čia pat pažadėjo kažką dide-lo šiam sąjūdžiui.

Nobelis sušvelnėjo, kai jo sveikata pa-šlėjo.

— Aš spaudžiu abi tavo rankas, rankas malonios brangios sesers, — rašė jis Berthai.

Vėlai 1896 metais vėl Nobelis rašė:

— Aš esu sužavėtas, kad taikos sąjūdis atsistojo ant kojų.

Po trijų savaičių Nobelis mirė, o per N. Metus paskelbtas jo testamentas: įsteigtos premijos.

1901 metais buvo pripažinta pirmoji tai kos premija. Ją gavo Henri Dunant ir Fre-deric Passy. Ta proga jie rašė baronienėi:

— Šis atžymėjimas, maloniai ponai, yra jūsu darbas. Jūs pasiūlėt Herrą Nobelium tokią mintį, ir jums tarpininkaujant jis pa-skyrė premiją taikos reikalui.

Būtu neprotinga net daryti prielaidą, kad išradėjas - milijonierius būtų tvarkęs savo laimę vienas, būtų padaręs sprendi-mą be baronienės patarimo. Nobelis ati-džiai visą sumanymą apsvairstė, išdiskuta-vo su reikiama žmonių ir dalį viso pa-likimo paskyrė taikos reikalui.

Taigi atrodė visai realu, kad moteris, kuri 1905 metais gruodžio 10 d. Oslo mie-s-te išėjo į priekį priimti Nobelio taikos pre-miją, buvo baronienė Bertha von Sutter.

PRO STIKLO LANGELI

Ponas K. Preikšaitis iš USA, reaguoda-mas dėl mano pakritikuotos vienos „Dir-vos“ konkursinės jaunimo nuotraukos „E. Lietuvy“ Nr.9 (1960.I.21), klausia: Kas ge-riau: rūsti tiesa, ar melaginga propagan-da? Mano manymu, jeigu norim ką nors išgąsdinti — parodom rūščią tiesą. Kai stengiamės žmones prie ko nors patraukti, tada paslepjam neigiamasias, o iškeliam patrauklesnes dalyko puses. Tai dar ne-reiškia, kad meluotum ar apgaudinėtum. Teatro scenoj matom gražų dalyką, bet ne matom užkulinišes netvarkos. Grįžtam na-mo sužavėti scena. Bolševikai, tie didžiau-si propagandos speciai, slėpdami rūščią tie-są, giriasi tik savo atsiektais laimėjimais. Jų propaganda taip veikia visus, kad ne tik minios, bet ir, kaip rodo dabartinė pa-saulio padėtis, didžiųjų valstybių politikai užsikabina ant jų meškerės.

Negaliu sutikti su p. K.P., kad mūsų se-noji karta JAV taip greit nutauto tik to-dėl, kad „daugiau yraėjusi melagingos propagandos keliu“. Kokia galėjo būti anais laikais propaganda? Ir kas buvo tie mūsų pirmieji emigrantai? Daugiausia tai buvo beraščiai ar mažai išlavinti žmonės. Jie dažnai nestengė net išmokti anglų kal-bos, bet, visą gyvenimą svajodami apie Lietuvą, išliko lietuviais. O jų vaikai, gi-mė ir gavę mokslą Amerikoje, nebegalėjo jau susiprastį su tėvais ir pradėjo tirpti tame amerikoniškame katile. Ir be jokios melagingos propagandos žuvo Lietuvai. In teligentiškesni gi emigrantai išliko lietu-vaiais ir varė visą lietuvišką darbą, kurį perėmė senesniai atvykę tremtiniai ir ista-tė jį jau į daug platesnes vežes.

Kalbėdamas toliau apie propagandą, p. K.P. mini antrą konkursinę nuotrauką „Dirvos“ Nr. 5, kuri vaizduoja mažą ber-niuką, laikantį „Aidų“ žurnalą. P. K.P. sako: „Močiutei, tur būt, tokia nuotrauka turėjo labai patikti“. Tikrai, kaip nuotra-ka, ji yra patrauklesnė už kitas konkursi-nes nuotraukas. Bet ir Močiutė pripažįsta, kad propagandai ji visai netikta. Kai ma-žas vaikas, kuris nemoka dar skaityti, lai-ko rimtą žurnalą, niekas nepatiks, kad jis jį skaito ar juo domisi. Propaganda turi būti išmintinga vedama.

Grįžtant prie mums rūpimojo skaudaus klausimo, kaip sulaikyti nutautimą, p. K. P. rašo: „ne maloniais melais save liūliuo-dami, o tik pažindami tikrąją mūsų gyve-nimo tikrovę“. Bet mes tą tikrovę jau se-niai pažįstam ir daug apie ją kalbam ir rašom. Deja, tik konstatavimų fakto ir dē-

javimu dalyko nepataysim. Gal reikėtų pažinti nutautėjimo priežastį ir stengtis ją pašalinti. Bet kurio būdu? Tėvai, kurie nesigėdina, kad jų vaikai nemoka lietuviš-kai, pamatę nuotrauką, kad ir kiti vaikai nemėgsta lietuviškos knygos ir nemoka iš jos skaityti, bus tik patenkinti, kad ne jų vieni vaikai taip daro. Atrodo, kad nei rūš-ti tiesa, nei užliūliavimas melo reikalui ne padeda. Reikėtų ieškoti trečio būdo blogiui pašalinti. „Mūsų Pastogė“ Australijoje pas-kelbė konkursą, paskirdama įvairias pini-gines premijas jaunimui už geriausiai pa-rašytą rašinį ar feljetoną ir tam, kas dau-giau parašys gražių straipsnių ar žinučių ir laikraščių. Laimėjusių premijas jaunuolių nuotraukas išspausdino „Mūsų Pastogė“. Gal ir kiti pasiūlytų ne tik, kurio būdu patraukti vaikus prie lietuviybės, bet ir kaip įtikinti tėvus, kad jų vaikai turi kal-bėti lietuviškai. Kadangi šįmet sukanka 20 metų, kaip mūsų Tėvynė yra okupuota, ar nevertėtų paskelbti 1960 metus lietuvi-bės išlaikymo metais ir visokiems būdais stengtis visus metus ta kryptimi dirbti?

Per ilgai užsikalbėjau su p. K. Preikšai-čiu apie propagandą, o dar nerėjau pa-reikšti savo apgalvavimą, kad kai ku-rios nuotraukos „Dirvoj“ nebuvo skirtos konkursui. Pvz., 1960.I.20 išspausdinta ža-ivi pilna poezijos Vyv. Maželio nuotrauka: Baltrušaitytė ir Leveckytės su fantastišk-om kepurėm prie eglutės, iš vaidinimo Brooklyne „Grybas“. Jei ta nuotrauka bū-tų skirta konkursui, neabejoju, ji gautų pirmąją premiją. Iš konkursinių gi norė-čiau atkreipti dėmesį į Nr. 11, kur Puzi-naitė ir Ramūnaitė, abi ant sofos sėdinčios „poniutes“, neturėdamos tur būt, dar pil-nų metų amžiaus, „dalijsai vėliausiomis žiniomis“. Abiejų mergaičių veidukų iš-raiškos ir rankučių žestai tikrai įdomūs.

Baigdama norėčiau atkreipti dėmesį mū-sų jaunų mergaičių, kurios dėvi lietuviš-kius kostiumus ir kurių nuotraukas dažnai matom mūsų žurnaluose ir laikraščiuose, kad prie lietuviškos kostiumo nesiaunami sportiniai balti pusbačiukai. Lietuviškas kostiumas yra reprezentatyvus, išėiginis, net dažnai vakarinis mergaičių drabužis, todėl sportiniai balti pusbačiukai prie jo visai netinka, net prastina patį drabužį. Prie tautinio kostiumo galima autis ti juodus vakarinius pantaflukius, taip pat dalyvaujant choruose ar šokiuose scenoj. Linkiu tai neužmiršti Vasario 16 Dieną švenčiant.

Močiutė

Ten, kur Nemunas banguoja

Tarybinės spaudos ištraukos, kurios aiškios ir be aiškinių.

Oi nelaimė, ką aš matau — širdį ver kaip yla: Numylėtojo mano vietoj Gyvena barzdyla.

A. Vienažindys

APIE BRANGIAI KAINUOJANTI KAULĄ

A. Ruzgienė iš Radviliškio rašo: „Užeini į parduotuvę ir paprašai mal-tos mėsos. O pardavėjas pirmiausia ant svarstyklių deda kaulą. Šitaip ne vien tik pabrangsta mėsa, Svarbiausia tai, kad brangiai pirktais kau-las eina niekais. Juk, gal būt, šeimininkė ruošiasi kepti kotletus? Mums, moterims, kur kas būtų geriau, jei maltą mėšą ir kaulus pardavinėtų at-skirai. Juk kaulai ne mažiau reikalingi. Kas nežino, kokia skani iš jų sriuba?“

ATVAŽIUOKITE Į KURŠENUS...

Praeiūt metų spalio 11 dieną „Tiesoje“ išspausdintame laiške Kauno Mičiurino v. sodininkystės - daržininkystės technikumо dėstytojas J. Orenderis skundėsi, kad sto-kojama molinių indų gėlėms, ir tai trukdo dirbti. „Tiesa“ jau ir anksčiau yra rašiu-si, kad mūsų respublika, turėdama visas sąlygas keramikos pramonėi vystyti, neiš-naudoja jų. Rajonuose veikiančios dirbtu-ės yra tik vietinio pobūdžio.

Kodėl padėtis negerėja, kas dėl to kal-tas?

Kuršėnų rajono „Raudonosios ausros“ kolūkio keramikos dirbtuvių vedėjas J. Paulauskas rašo: „Mūsų kolūkio keramikos dirbtuvės ga-mina įvairiausių keramikos gaminius, jų tarpe ir gėlėms auginti indus. Galime pa-gaminti įvairiausio diametro, įvairiausios formos indus. Juos pardavinėjame vietojė, vežame į Kuršėnų, Šiaulių, Kelmės, net Kauno tur-gus. Transporto per maža turime, kad ap-reptume plačiau. Atvažiuokite patys pas mus...“

Vadinasi, jei jums reikia molinio puodo,

važiuokite į Kuršėnus, Mažeikius, Telšius, — ten, kur tokie indai gaminami. Į preky-bines organizacijas, į Prekybos ministeriją nesikreipkite, neapsiims atvežti. „Dūžta“, — pasakys jums.

Kaip supakuoti ir transportuoti dūžtan-čius indus. Prekybos ministerija sprendžia jau nebe pirmi metai. bet gyventojams nuo to nelengviau.

Iš „Tiesos“, 1960. I. 24.

KAUNE PRADĖJO DARyti SIRDIES OPERACIJAS

Vasario 1-2 dienomis Kaune, klinikinėj (buv. universiteto) ligoninėj, pirmą kartą Lietuvoje buvo padarytos penkios operaci-jos ligoniams, turintiems iš prigimties de-fektyvią širdį. Nuo šiol tokios rūšies operaci-jos busiančios daromos toje ligoninėje ir dažniau.

Sirdies operacijoms Kaune buvo siste-mingai rengiamasi. Jaunas Kauno Medicinos Instituto docentas chirurgas Jurgis Brėdikis anksčiau tą sritį studijavo su pasi-žymėjusiais profesoriais chirurgais Mask voje, lankėsi chirurgų suvažiavime Vokie-tijoje, atrinko pirmosioms operacijoms pa-cientus ir atliko kitus parengimus.

Pirmosioms operacijoms buvo atkvies-tas iš Maskvos krintinės laštos chirurgas dėstytojas docentas Igoris Medvedevas. Jis ir darė pačią pirmąją Lietuvoje širdies operaciją, docentui J. Brėdikui asistuo-jant. Apie visas kitas operacijas praneša-ma, kad jas darė chirurgai Medvedevas ir Brėdikis. Visos penkios operacijos buvo sios sėkmingos, ir tai laikoma užtikrinimu, kad Kauno klinikinė ligoninė nuo šiol bus laikoma ligonine, kuriai galima tokias ope-racijas patikėti. Ta proga Medvedevas apie Kauno klinikinę ligoninę atsiliepė, kaip prilygstančią pačioms geriausioms sovietinėms ligoninėms...

Iš tikrųjų Kauno Medicinos Institutas (buv. Medicinos fakultetas) ir Lietuvos lai-kais pastatytos universiteto klinikos jau ir nuo seniau sovietinių medikų akyse turi didelį autoritetą, kadangi čia yra visa eilė vakarietišku įrengimų, o bibliotekoje vaka-rietiškų mokslinių veikalų, kurie Sovieti-joj retenybė. Lietuviai medikai, senieji ir jaunieji, tuo pagrįstai didžiujasi. (LNA)

PREKĖS SIUNTINIAMS IR JUMS PATIEMS

Pranešame, kad atidarėme specialų skyrių, kur galite gauti sau asmeniškai ir Jūsų siuntiniams geriausias angliškas medžiagas pereinama kaina: vyrų ir moterų paltams, kostiumams, suknelėms, vokiškos medžiagos impliams ir t.t.

Kas nori pasiūsti tikrai gerų medžiagų ir kitų prekių siuntinius, tiems taip pat pataraujama.

STANDARTINIO SIUNTINIO NR. 1 PAVYZDYS

(Žmonai, dukrai, ar motinai)

- 100 proc. vilnonė medžiaga suknelėi,
- 100 proc. vilnonė medžiaga kostiumėliui,
- 100 proc. vilnonė medžiaga paltui,
- Komplektas apatinių baltinių,
- 2 šilkinės arba nylo skarelės,
- Šiltos, elegantiškos storo nylo pirštinės,
- 4 jarda cotton medžiagos kasdienėi suknelėi,
- 1 geras rankšluostis,
- 1 svaras geros rūšies tualetinio muilo,
- 2 jarda medžiagos bilikutėi,
- 1 vilnonė medžiaga sijonui.

Tokios sudėties siuntinys, įskaitant visus mokesčius, tik **£22.10**

KAD NESIUNTUS KATĖS MAIŠE...

Kiekvienas siuntėjas, mokąs pinigus, nori matyti, ką jis siunčia. Tai suprasdamos, mes, pageidaujantiems, tokį siuntinį pasiunčiame jo apžiūrėjimui ir įvertinimui. Už jo sugrąžinimą siuntėjas sumoka apie 3/6. Medžiagų spalvoms pasirinkti, iš anksto parašiusiems pasiunčiame pavyzdėlius.

Niekas jums asmeniškai, ar Jūsų siuntiniams neparinks geriau medžiagų, kaip mes, moterys. Todėl tie, kurie suinteresuoti, parašykite kokių medžiagų pageidaujate, nurodydami kuriam tikslui: paltams, kostiumams, ar suknelėms. R a š y k i t ė :

DAINORA

49, THORNTON AVE., LONDON, W.4

Europos Lietuvių Kronika

K. DEVEIKIO DOVANA

Nottinghamo visuomenininkas K. Deveikis, mokėdamas šių metų prenumeratą, atsiuntė „Europos Lietuviai“ 3 svarus dovanų.
Reiškiamė jam nuoširdžią padėką.

UZGAVENIŲ BLYNŲ BALIUS

Londono Lietuvių Parapijos Komitetas ruošia Uzgavėnių vakarą vasario 27 d., šeštadienį, Parapijos salėje — 345A, Victoria Park Road, E.9. Pradžią 7.30 val. vakaro. Gros geras orkestras.
Kviečiame visus parapijiečius su savo draugais dalyvauti ir linksmai praleisti Uzgavėnių vakarą.

Parapijos Komitetas

LONDONAS

DBLS CENTRO ŽINIOS

DBLS Valdybos posėdis šaukiamas kovo 2 d. Bus svarstoma DBLS Suvažiavimo dienotvarkė, Centrinio Izdo apyskaita už 1959 metus, kuri bus patiekta Suvažiavimui tvirtinti, ir kiti reikalai.

DBLS Pirmininkas S. Nenortas lankėsi DBLS Wolverhamptono skyriaus suorganizuotame Vasario 16 d. minėjime vasario 20 d. Ta proga minėjime dalyvavęs DBLS Birminghamo skyriaus pirmininkas V. Tamašauskas įteikė 26 sv. 7 šil. drauge su aukotojų sąrašu ir lydraščiu persiųsti Vasario 16 Gimnazijai. S. Nenortas apie savo vizitą Wolverhamptonan padarys pranešimą DBLS Valdybai sekantiam posėdy.

Pavergtųjų, Jungtinių Tautų Londono Delegacijos posėdyje vasario 19 d. lietuviams atstovavo DBLS Valdybos narys J. Vilčinskas.

Lietuvių Namų Bendrovės Valdybos posėdis įvyks šeštadienį, vasario 27 d. Bus svarstoma apyskaita už 1959 metus ir kiti einamieji reikalai.

PASKUBĖTINA SUTVARKYTI ATOSTOGŲ REIKALĄ

Jau buvo priminta, kad lietuviai, kurie žada praleisti atostogas Lietuvių Sodyboje, nedelsdami užsakyti vietas.

Reikalas toks, kad yra jau daug užsakyimų. Ypač maža vietų jau liko tarp liepos 23 d. ir rugpjūčio 6 d. Tomis savaitėmis paprastai atostogas turi ir daugumas lietuvių. Jeigu kas tuo metu žada vykti į Sodybą, turėtų tuojau pat atsiųsti užsakymą, nes kitaip tikrai nebebus vietų, jas išgrobts tys kiti.

CENTRINIS SKYRIUS RENKA AUKAS

DBLS Centrinis Skyrius Londone kreipia si į savo narius, prašydamas juos per skyrių aukoti Vasario 16 Gimnazijai.

528 KNYGOS

DBLS Centrinis skyrius savo bibliotekoje turi 528 įrištas lietuviškas knygas. Knygomis gali naudotis ne tik Londono lietuviai, nes paprašius jos siunčiamos ir paštu (knygos gavėjas sumoka pašto išlaidas).

Acton Pharmacy

(EXPORT) LTD.
24. CHURCH ROAD, LONDON, W.3.
Tel. ACOrn 0712

Prašom parašyti ir prašyti kainoraščių.
Informacija ir patarimai lietuvių kalba telkiami nemokamai.

Dainininkams duodant atskivėpti, J. Kiburas paskaito ištrauką iš humoristinės poemos „Gurkšnojant alutį ir K. Venskui akordionu grojant, buvo smagiai pasilinks minta. Moterų Draugija buvo suruošusi gana turtinga loteriją.

J.K.

Rodome savo dvasinius turtus

LITERATŪROS VAKARAS VASARIO 16 PROGA

Jau bürys metų, kai DBLS turi paprotį Vasario 16 d. susikviesti į Lietuvii Namus Londone savo bičiulius. Su vienais jų dirbamas talkoje bendras darbas, kartu planuojama, kartu kovojama. Kiti, kai prireikia, bet kurioje plotmėje gina mūsų reikalus, Taigi tą dieną (būtinai pačią tą dieną!) suplaukia būreliais tie draugai ir bičiuliai ir pagyvena kartu su mumis ne savais, bet išimtinai mūsų mintimis ir jausmais.

Tasai paprotys iš pradžių buvo be jokių programų, Suedavo ir porą valandų pasišnekučiuodavo prie kokteilio. Pasišnekučiuodavo ir išsiskirstydavo, atgaivinę pažintis ar užmezgę naujas. Tai būdavo labai gražu pabūti būryje tokią dieną su savo dideliais bičiuliais, jei kitaip net ir nebandytum sverti tokių susitikimų reikšmės.

Pernai metais pabandytas buvo žengti dar vienas žingsnis toliau: duoti tiems bičiuliams kokią nors programą. Taigi susirinkusieji turėjo progos išlausyti paskaitą, paremtą okupacijos Lietuvos naujais įvykiais.

Šįmet pasipainiojo kaip tik nauja išganinga mintis: pristatyti bičiuliams bent nuotrupų savo literatūros. Talkinama PEN Klubu tremtinių Centro, DBLS Valdyba ir ryžosi įgyvendinti tą mintį. PEN Klubas suvedė ir su anglų teatro ir filmų aktorais, kurie skaitė lietuvių rašytojų kūrinus. Išjungė į talką ir muzikas V. Mamaitis.

Programa buvo sudaryta nedidelė. Prie jos galutinio paskirstymo aktoriams prisidėjo Michele Clement. Liko 10 eilraščių, kurių 3 buvo numatyti skaityti ne tik anglškai, bet ir lietuviškai, 3 novelės ir 2 dūetai.

Malonu, kad tarp klausytojų galėjo būti ir patsai vyriausiasis mūsų atstovas Ekselencija Ministeris B.K. Balutis. Literatūrinių dalykų skaityti atėjo Gladys Spencer, George Mikell, Graham Leaman ir Elena Pranskūnienė. Pirmieji trys turėjo skaityti anglškai, o p. Pranskūnienė lietuviškai.

Pasakę sveikinamąją kalbą, DBLS Pirmininkas Stepas Nenortas programai vado vaiti paprašė PEN atstovę Veltą Snikerę.

Po pirmųjų anglškai paskaitytųjų eilraščių, literatūros šventės nuotaika pradeda stipriai jausti, kai Graham Leaman perduoda skaitytojams Juozo Grušo „Už saulę gražesnis“. Retai girdime tikrai artistiška žodį, ir todėl klausėmės jo gal daugiausia jaudindamies mes patys, kurie dalyvavome toje šventėje.

Bet šventė mums beveik programos pradžioje sudarė tikrą staigmeną. Kai kas jau ir prieš šventės dieną sužinojome, kad aktorius George Mikell yra lietuvis. Tokią žinią pranešė PEN pirmininkas P. Argars. Tuoj buvo susisiekiama ir su juo pačiu, nes jis pareiškė noro šventės programoje skaityti ne tik anglškai, bet ir lietuviškai. Ekspreso paštu jam buvo pasiūsta „Sauga derliaus“ pasirinkti skaitomosios medžiagos, ir štai jis iš tiesų paprašė klausytojus leis ti jam paskaityti kai ką savo gmtaja kalba. Iš jo lūpų išgirdome lietuviškai P. Pilkos „Aukso debesys“, K. Vanagėlio „Ponas ir šuo“ ir V. Mykolaičio-Putino „Pumpurėlis“. Kai mūsų bičiuliai kitataučiai su tiko tai, greičiausia, su tam tikra nuostaba, kad mūsų tautietis pajėgus yra prisidėti prie šventės.

Garantuotas pristatymas per 3-5 savaites. Jūsų pačių sudarytieji siuntiniai pasišunčiami už £10.0.

JEI ESU Vieniša

Rimtas, pasituris lietuvis, 39 metų amžiaus, turis nuosavus namus ir pastovų darbą, nori sukurti šeimos židinį. Lietuvaitei, nepaisant kur ji gyventų, prašoma parašyti šiuo adresu: „Europos Lietuvis“, 1. Ladbroke Gardens, London, W.11. Mr. A. B. G. Atsakysiu tik į rimtus laiškus.

WOLVERHAMPTONAS

GRAZUS VASARIO 16 MINĖJIMAS

Wolverhamptono lietuviai Vasario 16 paminėjo vasario 20 d. Minėjimą suorganizuoto vietinis DBLS skyrius gražiam viešbuty, esančiam prie pat garsiosios Wolves futbolo komandos stadijono. Į minėjimą iš Londono atsilankė DBLS pirmininkas S. Nenortas su poniu, Birminghamo Skyriaus pirmininkas V. Tamašauskas, Stokeon-Trent Skyriaus pirmininkas J. Rentelis su poniu ir apie 150 lietuvių iš artimesnių ir tolimesnių apylinkių.

Pradėdamas minėjimą, vietinio DBLS Skyriaus pirmininkas D. Narbutas pakvietė susirinkusius tylos minute pagerbti laisvės kovų kariūsi ir žuvusius. S. Nenortas trumpai apibrėžė Vasario 16 reikšmę pavergtai tautai ir laisvėj esantiems lietuviams, o V. Narbutas, vietinės sekmadieninės mokyklos vedėjas, nuoširdžiu ir jausmingu žodžiu pasveikino susirinkusius mokyklos ir mokytojų vardu. Oficiali dalis baigta Tautos Hymnu.

Šio minėjimo organizatorių tikslas buvo vien tik Vasario 16 d. paminėti, bet ta proga taip pat suteikti lėšų Vasario 16 Gimnazijai. Po trumpos oficialios dalies buvo šokiai, loterija, kuriai fantus suaukojo vietiniai lietuviai, ir kitos pramogos.

Organizatorių įdėtasis triušas (ypač J. Narbutienės) atnešė gražių vaisių — para mą Vasario 16 Gimnazijai ir atmintiną va karą dalyviams.

Pažymėtina, kad Wolverhamptono sekmadieninė mokykla tam pačiam viešbuty gauna nemokamas patalpas ir turi puikias sąlygas dirbti.

Dalyvis

PAMALDOS UZ LIETUVA

Vasario 14 d. gražioje Seselių vienuolyne koplyčioje, atvykęs kapelionas iš Londono atlaikė pamaldas už Lietuvos Laisvę, dalyvaujant visai kolonijai ir svečiams iš gretimų kolonijų. Šv. Mišias užprašė DBLS Skyriaus Valdyba. Ta pačia intencija jaunimas su tėveliais priėmė šv. Komuniją. Ypač tenka pasidžiaugti kolonijos gražiu giedojimu pamaldose.

Šia proga nemaža tautiečių pratėšė „Europos Lietuvos“ prenumeratą. Svečia

PIGU IR SAUGU

Nuo Naujų Metų TAURAS visiems savo tautiečiams, kurie nori siųsti siuntinius nuo 15.I.1960 iki 15.3.1960, duoda 10 proc. nuolaidos nuo TAURO kainoraščio kainų.

Kiekvienam paprašiusiam tuojau pasiunčiamas kainoraštis ir pageidaujimų medžiagų pavyzdžiai ir geros ir naujos rūšies standartiniių siuntinių sąrašas su medžiagų pavyzdžiais, kurie yra bent 20 proc. pigesni kaip kur nors kitur. Medžiagų kokybė labai gera pagal už jas imamąjį pinigą. Pasirinkimas iš 25 spalvų. Medžiagos vyrų ir moterų eilutėms ir paltams gražiomis juostelėmis, pinhead, vienos spalvos.

Garantuotas pristatymas per 3-5 savaites. Jūsų pačių sudarytieji siuntiniai pasišunčiami už £10.0.

Jeį tau siųsti ką nors reik, tu tuojau pas TAURĄ eik.

TAURAS (A. BRIEDIS)

GIFT PARCEL SERVICE
88. GOLDSMITH AVE., LONDON. W.3.
Tel. ACO 9471

KAINA: £14.19.6, įskaitant visus mokesčius. SVORIS: 6 lbs.

SIUNTINIO SUDĖTIS — MOTERIMS:

- 3 yds. 100% vilnos velour medžiagos paltui, geros rūšies, lygių ramių spalvų — royal mėlyna, žalia ar ruda-kavos spalvos;
- Komplektas priedų, reikiamų paltui - pamušalui, sagos, siūlai;
- 4 yds. vasarinei suknelei medžiagos, gražių spalvų bei raštų;
- 1 megztinis ilgom rankovėm, lygios spalvos ar atstausis raštais;
- 1 komplektas crepe šilko apatinių baltinių (kelnaitės ir apatinukas), gražiai išbaigtų mezginėliais, baltos, ružavos ar mėl. spalv.
- 1 vilnonė šveicariška skarelė 31x31", rožeta;
- 1 ilgas žiurastas, medvilninės medžiagos, įvairių spalvų, gražių raštų;
- 1 geros rūšies spalvotas rankšluostis.

SIUNTINIO GAVĖJUI NEREIKIA NIEKO MOKĖTI.

Jūs galite siuntinį papildyti iki jo pilno svorio 22 lbs. ir kitomis prekėmis — siuntinio persiuntimo mokesčių extra nebus. Jūs mokėsite tik prekių kainą ir jų sovietų mokesčius.

Atkreipkite dėmesį į žemiau išvardintas prekes, paimtas kaip pavyzdžius iš mūsų prekių kainoraščio, kurios tinkamos papildymui siuntinio tiek kokybe, tiek kainomis, į kurias įeina ir Sovietų Muitas:

- 1 vasarinė suknelė, taškuotos medvilninės medžiagos, elegantiška, su dviem kišenėm ir diržu. W.S. £.1. 7.9
- O.S. dydžio 1.12.3
- 1 moteriškas rankinis laikrodėlis, šveicarų gamybos, 15 akmenų, double, gražios išvaizdos, garantuojamas 5.12.6
- 1 vyriškas rankinis laikrodis, tos pačios rūšies kaip ir moteriškas, apsaugotas nuo vandens ir sutrenkimų 5. 7.6
- 3½ yds. medžiagos vyriškam kostiumui, stipri, praktiška, rudos, tamsiai mėlynos spalvos, lygi ar dryžuota 3.13.6
- 1 pora vyriškų viršutinių kelnų, stiprios ir praktiškos medžiagos 1.12.6
- 1 komplektas vyriškų vasarinių apatinių baltinių, kelnaitės ir baltinukai 13.6

ir daugelis kitų prekių, kurias rasi te MŪSŲ KAINORAŠTYJE NR. 18.

BROWNEJONES

LIETUVIŲ SKYRIUS

1, Norfolk Place, London, W.2

Tel. PADDington 2797

Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 1. Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARK 2470.